

Norsk Gartnerforbunds innspill til jordbruksforhandlingene 2025

Norsk Gartnerforbund (NGF) representerer hele grøntnæringen i Norge, inkludert blomster og planter. Dette er NGFs prioriterte områder i årets jordbruksforhandlinger. Regjeringen har i rapporten Grøntsektoren mot 2035 lagt opp til en vekstambisjon på 75% av totalmarkedet og en 60% norskandel. Dette tilsvarer en økning i norsk grøntproduksjon på 150%.

NGF mener myndighetenes ambisjoner for grøntsektoren må møtes med politikk som legger til rette for økt norsk produksjon gjennom målrettede virkemidler, investeringer i infrastruktur og teknologi, samt styrket rekruttering og kompetansebygging i sektoren.

☐	Målprisen må økes med 12% (6% + 6%) og 0,70 kr/kg for potet for å styrke produsentøkonomien.
☐	NGFs energi- og klimaarbeid for veksthus må økes til 3 mill. kroner.
☐	IBU-midler økes med 250 mill. kr og 20% av rammen <u>øremerkes</u> grøntnæringen, inkludert for blomster og planter
☐	OBP må få finansiert opplysningsarbeid og markedsføring av norske blomster og planter med 1,5 mill. kroner.
☐	Blomster/prydplanter og planteskoleareal må få arealtilskudd og likestilles med resten av jordbruket, uavhengig av produksjonsmetode.
☐	For å sikre kontinuitet i grøntnæringen og effektiv videreføring til en ny generasjon, er det avgjørende å etablere ett rekrutteringsprosjekt
☐	Regnemodellen for produksjonssvikt i grøntnæringen må tilpasses bedre for å treffe utfordringer til produksjonsrisiko knyttet til klimaendringene.
☐	Beredskapspotensial i norske veksthusanlegg: Et prosjekt for optimalisering av matproduksjon i veksthusanleggene som beredskapstiltak.

Innhold

Situasjonen for grøntsektoren i Norge	3
Konkrete innspill til jordbruksforhandlingene 2025.....	5
1. Målpris	5
2. Ordninger med direkte inntektsvirkning for produsentene	5
Post 73 Pristilskudd.....	5
Post 74 Direkte tilskudd.....	6
3. Ordninger for investeringsstøtte, forskning, utviklingstiltak mv.	8
Post 50 Tilskudd til landbrukets utviklingsfond (LUF)	9
4. Kollektive ordninger for øvrig	14
Post 70 Markedstiltak	14
Post 71 Tilskudd ved produksjonssvikt	16
Post 77 Utviklingstiltak	16
Post 78 Velferdsordninger.....	19
5. Andre økonomiske verktøy, men ikke del av jordbruksavtalen.....	20

Situasjonen for grøntsektoren i Norge

Grøntsektoren, inkludert produksjon av ikke-spiselige planter, har stort potensial for å bidra til verdiskaping, bærekraft, folkehelse og beredskap. I et historisk perspektiv går utviklingen i norsk grøntproduksjon i et rivende tempo og som næring har vi strukket sesongen i begge ender. Som utslag av målrettet arbeid med teknologi og samarbeid, tilbys mange sorter nå året rundt. Denne utviklingen har kommet gjennom politisk vilje – og det er fortsatt stort potensial for å styrke produksjon, lønnsomhet og rekruttering.

Et grønnere kosthold og en sterkere grøntnæring er viktig både med tanke på folkehelse, selvforsyning og beredskap. Myndighetene har signalisert at et kosthold bør bestå av «fem om dagen, men helst åtte».

NGFs prioriteringer knyttes til målene i rapporten «Grøntsektoren mot 2035». Rapporten skisserer at norsk grøntnæring står foran en vekst på 150%. Grøntnæringen kan gå inn i en formidabel vekstperiode med unike muligheter for utvikling og innovasjon. Det forutsetter at næringen fram mot 2035 må få gode rammevilkår og en investeringsevne som gjenspeiler ambisjonene. Også i Meld. St. 11 (2023–2024) *Strategi for auka sjølvforsyning av jordbruksvarer og plan for opptrapping av inntektsmulighetene i jordbruket* adresseres det at økte inntektsmuligheter er et sentralt virkemiddel for å nå målene for jordbrukspolitikken, herunder matsikkerhet og økt selvforsyning.

Norsk forbruksmønster er krevende å endre på kort sikt. En ordning med drahjelp fra offentlige sektor er ønskelig, men EØS-avtalen gir ikke rom for dette. En løsning er å sette krav til målbare kriterier for bærekraft i offentlig innkjøp. Det har potensial til å gi betydelige ringvirkninger for norskandelen.

Økt lønnssevne og investeringsevne i bransjen utfordres av at kostnadene i sektoren har økt betydelig. Kostnadsøkningen er særlig drevet av lav kronekurs og økte utgifter til arbeidskraft, innkvartering, innsatsfaktorer, energi og transport. Økte målpriser på 12% for frukt og grønt og 0,70 kr/kg for potet er nødvendig for å sikre en rimelig avkastning for produsentene, styrke lønnsvevnen og skape bedre investeringsklima. Dette vil øke investeringsviljen og gjøre sektoren mer attraktiv for nye aktører.

Grøntsektoren har en viktig rolle for norsk verdiskaping og beredskap. Stabil produksjon av grønnsaker, frukt og bær er avgjørende i krisesituasjoner. Samtidig må næringen få tilgang til teknologiutvikling som kan bidra til mer bærekraftig og energieffektiv produksjon.

Næringen kjennetegnes av at produksjonen konsentreres hos færre og større aktører. Dette skaper utfordringer for rekrutteringen av unge til sektoren, ettersom lønnsomheten blir for lav og investeringskostnadene blir for høye for unge i etableringsfasen.

Det er verdt å minne om at grøntnæringen står for nær 20% av verdiskapingen i jordbruket, men mottar omlag 2,4% av overføringene.¹ Jordbruksforhandlingene må speile ambisjonene for økt norsk

¹ Se Grøntsektoren mot 2035, side 31

NORSK GARTNERFORBUND

produksjon, høyere selvforsyning og et mer klimavennlig landbruk. Lykkes en i det arbeidet kan grøntsektoren bidra med:

- Økt selvforsyning
- Økt produksjon og verdiskaping i fastlands-Norge
- Forbedret folkehelse gjennom sunnere kosthold, og styrket mental helse.
- Klimavennlig produksjon med dokumenterte resultater siste 20 år og ytterligere forbedringspotensial
- Økt beredskap mot politisk uro, klimaendringer og ekstremvær
- Utvikling av teknologi

Konkrete innspill til jordbruksforhandlingene 2025

1. Målpris

- **Målpris for grønnsaker, frukt og potet anbefales økt med 12% (6% + 6%) for frukt og grønt og 0,70 kr/kg for potet.**
- **Øvre prisgrense på 20% videreføres.**

Målprissystemets hovedfunksjon er å fastsette et prisleie som sikrer lønnsom produksjon. Målprisene skal reflektere produksjonskostnadene og gi produsentene en rimelig avkastning.

Forrige års målprisuttak viste at NGFs anslag var svært presise. NGFs forslag var en økning på 10%, men ble satt til 3% under forhandlingene. Gjennomsnittlig økning i noteringspris ligger på 9%². Utviklingen understøtter behovet for høyere økning av målpriser også i årets forhandlinger. NGF mener derfor at målprisen for må økes med 12%.

Manglende kompensasjon for vedvarende lav kronekurs fører til økte kostnader for arbeidskraft, energi, såfrø og plantemateriale, andre innsatsfaktorer og transport. I tillegg har Arbeidstilsynets nye krav til innkvartering ført til store merkostnader til ut- og ombygging.

Verdikjeden etter produsentene har gode marginer på produktene som selges til forbruker. Dette indikerer at det er rom for høyere målpriser, uten negativ innvirkning på forbrukerprisen.

Lønnsnivået i grøntnæringen er lavt, med kostnader til innkvartering og lønn utgjør likevel en stor del av kostnadene i sektoren. Økte målpriser og bedre marginer vil styrke lønnsevnen og gjøre sektoren mer attraktiv for nye aktører. En lønnsom grøntnæring er avgjørende for rekruttering og å nå de ambisiøse vekstmålene.

Norsk Gartnerforbund anbefaler at målprisene økes med 12% for frukt og grønt og 0,70 kr/kg for potet i målprisperioden 2025/2026. I lys av markedsvolatilitet anbefales også at den øvre prisgrensen på 20% videreføres.

2. Ordninger med direkte inntektsvirkning for produsentene

Post 73 Pristilskudd

Underpost 73.17 Pristilskudd grønt

- **Pristilskudd anbefales økt som et kronetillegg på alle kulturer. Kronetillegget bør samsvare med økte produksjonskostnader og økt tilsvarende pris- og lønnsjusteringer.**
- **NGF støtter Norges Bærdragerlags innspill om at alle soner økes med 5 kr per kg**
- **Pristilskuddet til Sone 1, klasse 1 «epler, pærer, plommer, kirsebær» må økes med ytterligere 5% for å få et klart prisskille mellom klasse 1 og pressfrukt.**
- **Forskjellen mellom sonene 1 og 2-4 for «epler, pærer, plommer, kirsebær» må ikke utgjøre mer enn 10%.**
- **Pristilskuddet til jordbær og bringebær til industri heves til 10 kr/kg.**

² GPS (uke 26-52 i 2024)

Formålet med ordningen er å bedre inntekten for produsentene i grøntsektoren og bidra til geografisk spredd produksjon. Skal Norge oppnå høyere produksjon og økt selvforsyningsgrad, må produksjonen være forutsigbar og lønnsom.

For å styrke selvforsyning og beredskap må andelen av norske varer i syltetøy og foredlede varer økes. Derfor anbefaler NGF at pristilskuddet til jordbær og bringebær til foredling (industri) heves.

De ulike landsdelene har svært ulike forutsetninger for lønnsom produksjon. Differensiering av tilskudd er den beste måten å utjevne regionale forskjeller på.

For å stimulere til produksjon av høy kvalitet bør Sone 1 klasse 1 (epler, pærer, plommer og kirsebær) få et ekstra prosenttillegg for å skilles fra pris på pressfrukt.

Post 74 Direkte tilskudd

Underpost 74.17 Kulturlandskapstilskudd

- **Kulturlandskapstilskuddet økes tilsvarende pris- og lønnsjusteringer.**
- **All produksjonsareal (friland, veksthus og tunneller) må inkluderes på lik linje som alt annen produksjonsareal i tilskuddsordningen.**
- **Kulturlandskapstilskudd innføres for blomsterdyrking i veksthus**

Veksthus bidrar til et levende kulturlandskap gjennom aktiv produksjon og bærekraftig ressursbruk. Norsk Gartnerforbund (NGF) mener at produsentene er nøkkelaktører i å ivareta og utvikle landskapet.

Produsentene må sikres tilgang til nødvendige innsatsfaktorer for effektiv bekjempelse av skadegjørere, tilgang til investeringsmidler og framtidsrettet teknologi. For å ivareta likebehandling av landbruksproduksjoner må det innføres kulturlandskapstilskudd for blomster/plantedyrking i veksthus.

Underpost 74.17 Arealtilskudd

NGF anbefaler at

- **Arealtilskuddet økes med 15% på grønnsaker inntil 300 daa og 10% for øvrig areal.**
- **Potetproduksjon legges også inn i en trappetrinnsmodell for arealtilskudd. Små potetproduksjoner bør få økt tilskuddet med 20% på 1-300 daa potetarealer og 10% for øvrig areal.**
- **Arealtilskuddet til planteskole og bær økes med 300 kr i alle soner.**
- **Arealtilskuddet til grønnsaker må også inkludere veksthus, tunell og planteskoleareal.**
- **Arealtilskudd innføres for blomsterdyrking i veksthus. Sats og tak foreslås og beregnes i vedlegg 1.**
- **Karplanteplass og veksthus må innlemmes i fotnote under post «7.7.1 Satser, definisjoner og soner» og regnes som fulldyrka jord. Se sats og beregnet utbetaling i vedlegg 2.**

Trappetrinnsmodellen videreføres for grønnsaker:

Sone	Areal (daa)	Nåværende sats (kr/daa) 2025	Foreslått endring (kr/daa)	Ny sats (kr/daa) 2026 forhandlinger
1-5	1-300	1550	+15%	1782,5
1-5	301 og over	1200	+10%	1320
6-7	1-300	2590	+15%	2978,5
6-7	301 og over	2250	+10%	2475

Trappetrinnsmodell innføres for potet:

Sone	Areal (daa)	Nåværende sats (kr/daa) 2025	Foreslått endring (kr/daa)	Ny sats (kr/daa) 2026 forhandlinger
1-5	1-300	733	+20%	879,6
1-5	301 og over	733	+10%	806,3
6-7	1-300	1520	+20%	1824
6-7	301 og over	1520	+10%	1672

I Norge må man stimulere til økt konsum og produksjon for å nå målet om høyere selvforsyningsgrad. En levende næring med god rekruttering er avhengig av å ha små og store produksjonsenheter. Å kjøpe store og kostnadskrevende gårdsbruk er en uoverkommelig barriere for unge, nyetablerte bønder som mangler både kapital og erfaring.

En trappetrinnsmodell for arealtilskudd styrker grønnsaks- og potetproduksjonene under 300 daa. Ved videreføring av trappetrinnsmodellen (for grønnsaks- og potetproduksjon) blir arealtilskudd rettferdig fordelt. Økt sats på lavest nivå (1-300 daa) vil komme bruk av alle størrelser til gode.

Planteskole- og blomsterproduksjon skal ha rett til produksjonstilskudd. Dette er på linje med andre landbruksproduksjoner som omfattes av jordbruksavtalen. Jordbruksproduksjoner som omfattes av avtalen bør være berettiget tilskudd uavhengig av produksjonsmetode. Å produsere på karplanteplass med fast dekke reduserer bruken av plantevernmidler til ugressbekjempelse, reduserer vanning og gjør at man får kontroll på avrenningen. Dette er videre ikke en produksjonsmetode som forringer matjorden og den bør belønnes, ikke bestraffes. Ettersom planteskoleproduksjon på friland får arealtilskudd, er det naturlig å innlemme også annet planteskoleareal under samme ordning.

Prydplanteproduksjon i veksthus burde naturlig være berettiget pristilskudd. Dette er imidlertid utfordrende å beregne for disse produksjonene, så vi foreslår derfor et arealtilskudd som alternativ.

Bær, planteskole og frilandsblomster:

Sone	Areal (daa)	Nåværende sats (kr/daa) 2025	Foreslått endring (kr/daa)	Ny sats (kr/daa) 2026 forhandlinger
1-4	1-150	2200	+300kr	2500
1-4	150 og over	1940	+300kr	2240
5-7	1-150	2670	+300kr	2970
5-7	150 og over	2410	+300kr	2710

Frukt:

Sone	Areal (daa)	Nåværende sats (kr/daa) 2025	Foreslått endring (kr/daa)	Ny sats (kr/daa) 2026 forhandlinger
1-4	1-75	2200	+300kr	2500
1-4	75 og over	1840	+300kr	2140
5-7	1-75	2880	+300kr	3180
5-7	75 og over	2620	+300kr	2920

Underpost 74.20 Tilskudd til økologisk jordbruk

- **Innføre arealtilskudd for økologisk produksjon av potet, grønnsaker, frukt og bær på minst 30% høyere enn arealtilskudd på tilsvarende konvensjonell produksjon.**

Norge har svært liten andel økologisk produksjon. Myndighetene har et uttalt mål om «å stimulere til økologisk produksjon som er etterspurt i markedet». NGFs forslag må også sees i lys av avtalen om å øke det økologiske arealet til 10% av det totale jordbruksarealet innen 2032 som ble vedtatt i Stortinget februar 2025.

Et arealtilskudd for økologisk produksjon som ligger minst 30% over konvensjonell produksjon er nøkkelen til økt økologisk produksjon.

For å etablere økologisk produksjon i veksthus (hvor det dyrkes i bakken) kreves det høye etableringskostnader. Et effektivt virkemiddel er et omstillingstilskudd for økologisk veksthusproduksjon. Det finnes ingen særskilte støtteordninger for økologisk produksjon av planter og blomster i veksthus (slik det gjør for frilandsproduksjon).

3. Ordninger for investeringsstøtte, forskning, utviklingstiltak mv.

En vekstambisjon på 50% norskandel tilsvarer en økning i norsk produksjon på 150% for å nå myndighetenes mål innen 2035 (jf. Rapporten «Grøntsektoren mot 2035»). Et slik historisk løft krever at myndighetene betinger at rammevilkårene til grøntnæringen samsvarer med målene. Grøntnæringen pålegges kontinuerlig nye regelverk for mer klima- og miljøvennlig produksjon. I denne situasjonen bør sektoren få øremerkede midler til nye investeringer.

Post 50 Tilskudd til landbrukets utviklingsfond (LUF)

Det må prioriteres tilskudd til prosjekter innen grøntsektorens verdikjede som følger opp de anbefalte innsatsområdene i rapporten «Grøntsektoren mot 2035».

Bedriftsrettede midler til investering og utvikling (IBU)

NGF mener:

- **IBU-midlene bør økes med 250 mill. kroner**
- **20% av den totale bevilgningen til IBU øremerkes til investeringer i grøntnæringen.**
- **Taket for støtte per prosjekt heves til 5 mill. kr også for grøntnæringen.**
- **Aldersgrensen for å motta generasjonsskiftemidler må heves fra 35 til 40 år.**
- **Produsenter kompenseres for tiltak som ble innført som følge av CO₂-avgiften på gass**

Økning og øremerking av IBU-midlene er i tråd med målsetningen om veksten i grøntnæringen slik den skisseres i rapporten «Grøntsektoren mot 2035». Det er også i tråd med at grøntnæringen står for om lag 20% av verdiskapingen i landbruket.

For å opprettholde en forsvarlig økonomi i grøntproduksjonen, samtidig som det legges om til mer bærekraftig og energieffektiv produksjon, og sesongforlengende tiltak, er det nødvendig med tilgjengelige IBU-midler og at potten økes.

NGF mener det er avgjørende at øremerkingen gjeninnføres, slik at det sikres større investeringsgrad i grøntnæringen. Det er nå så stort press på investeringsmidlene, at det er utbetalt allerede tidlig i første halvdel av året. Det viser at grøntnæringen ser vekstpotensialet og har stor vilje til å gjøre investeringer - særlig for effektivisering og omlegging til mer bærekraftig produksjon. Lavere energiforbruk gagnar samfunnet som sådan.

Reduksjon av klimagassutslipp fra veksthus og frilandsproduksjon bidrar til oppnåelse av viktige tiltak i klimaavtalen. I veksthus kreves store investeringer til konvertering og effektivisering. Tilsvarende bidrar frilandsproduksjon til oppnåelse av klimamål gjennom binding av karbon i jord og produksjon av fornybar, biobasert energi og drivstoff.

Kostnadsveksten påvirker de enkelte prosjektene. For å nå mål om ytterligere kutt i utslipp, kreves større investeringstiltak. Taket for utbetalinger bør derfor heves til 5 mill. kroner.

Mange bønder driver aktivt langt opp i alder, og for lav aldersgrense kan presse fram generasjonsskifter før både avtroppende og påtroppende generasjon er klare. Aldersgrensen for å motta generasjonsskiftemidler i landbruket bør økes for å sikre en mer bærekraftig overgang der neste

generasjon får bedre økonomisk grunnlag, samtidig som avtroppende bønder kan drive lenger, kunnskapsoverføringen styrkes, og risikoen for tidlig nedlegging av bruk reduseres.

Det er lovet kompenserende tiltak for innført CO₂-avgift på gass for veksthusnæringen. Disse midlene bør øremerkes veksthusnæringen over IBU-programmet. Det er her viktig å hindre at denne øremerkingen tærer på midler som ellers ville bli tildelt veksthusnæringen.

Alternativt kan det opprettes et eget program, for eksempel som et eget program ved siden av VSP, under Bionova.

Det er positivt og avgjørende at næringen kan søke om støtte til tiltak i veksthus som f.eks. LED-vekstlys, buffertanker, gardiner, avfuktere mm. Dette bør videreføres.

NGF mener at tilskudd til følgende områder skal prioriteres:

- Nye og eksisterende kjølelager/fryselager og anlegg for å øke matsikkerheten og beredskap.
- Lagerteknologi med kontrollert atmosfære for å forlenge norsk sesong
- Støtte til energibesparende tiltak i veksthus og til teknisk utstyr i veksthusanlegget.
- Utprøving og innfasing av robotisering og ny teknologi som gir bedre kvalitet, HMS og styrket konkurransekraft
- Sesongforlengende tiltak for forebygging av klimarelaterte skader på friland, f.eks. tunneller mm.

Verdiskapingsprogrammet for fornybar energi (VSP)

- **Bevilgningen verdiskapningsprogrammet for fornybar energi økes med 100 mill. kroner.**
- **Grøntsektoren øremerkes ved tildeling av midler i tråd med målsetning i «Grøntsektoren mot 2035».**

Næringen har behov for forutsigbare ordninger. NGF foreslår at finansiering gjennom Bionova endres slik at næringen får mer forutsigbare investeringsordninger. For å oppnå intensjonen om halvering av klimagassutslipp innen 2030 må finansieringen av ordningen i Bionova³ styrkes betydelig med midler fra klima og miljø, skatt og landbruk.

Andre land i Europa har enklere ordninger der bedriftene får forutsigbar og høy støtte til investeringer til energikonverteringstiltak uten en omfattende søknadsprosess. Dette gir bedriftene bedre forutsigbarhet, mulighet for å planlegge investeringer på lengre sikt og dermed dempe risiko ved investeringer i ny teknologi. Støttesatser og finansiering av investeringsprosjekter må være like over hele landet så vi unngår ulik utmåling av tilskudd avhengig av hvilken landsdel bedriften befinner seg i.

³ Bionova ble skilt ut fra Innovasjon Norge i 2023 som en selvstendig enhet for å fremme klimatiltak i landbruket og de marine næringene gjennom finansiering og rådgivning.

Det er viktig at VSP tilføres mer midler enn det ble tildelt for 2025, da det er stort investeringsbehov og sterk konkurranse om midlene. Det er store investeringsbehov for å nå målene i landbrukets klimaplan. En økning på 100 mill. kroner vil kunne dekke deler av dette behovet. Det er viktig at VSP kan støtte effektive og fornybare energiprojekter som f.eks. varmepumper, pellets og flis. Men også annen kraftproduksjon bør støttes, f.eks. småkraft og vindkraft. Finansieringen må kunne gjennomføres uten krav til FoU eller nyskaping, kun på kjent teknologi. Det bør settes av midler over Bionova til videreutvikling av arbeidet med bærekraft i norsk grøntproduksjon. Det er viktig at alle grøntproduksjoner (inkludert blomster, prydplanter og planteskoleplanter) omfattes.

Forskning og utvikling

- **NGF anbefaler 20 mill. kroner til FoU-virksomhet øremerket til grøntsektoren.**

Det trengs mer forskning for å sikre en økning av lønnsom, bærekraftig og integrert produksjon, større effektivisering og god konkurransevne mot import. Næringens mål er blant annet planteproduksjon med lavere klimautslipp, utvidet norsk sesong, mindre svinn fra lager og omsetning, utvikling av produkter som bidrar til å øke forbruket og norskandelen av grøntprodukter, samt støtte til selektering og utvikling av nye sorter som for eksempel møte de endrede kravene i forskriften til Naturmangfoldloven, dokumentasjonskrav og selvforsyning.

Det er store utfordringer innen plantehelse i mange kulturer, da grønnsaker, blomster, planter, frukt, bær og potet er hardt rammet av mangel på plantevernmidler. Det er viktig at det settes av midler til forskning for å finne gode løsninger som ivaretar bærekraftig produksjon og bistår oppnåelse av dagens miljø- og klimakrav.

Vi anbefaler at FoU-midler prioriteres til følgende løsninger:

- Nye vekstmedier til erstatning for torv
- Sortsutvikling tilpasset norsk klima for å sikre oss mot import av skadegjørere
- Klimastyringsverktøy
- Lagringsteknologi
- Integrert plantevern
- Robotisering
- Forbrukerkvalitet
- Energiforbruk (lysstyring, erstatning av fossilt brennstoff)
- Resirkulering av innsatsfaktorer (vann, næring og CO₂)

Tilskudd til Nasjonale Tilretteleggingsmidler

- **Tilskudd til Nasjonale Tilretteleggingsmidler må dobles til 32 mill. kroner for å nå målene i St. meld nr. 11 (2023–2024) Strategi for auka sjølvforsyning**
- **Rekruttering til landbruksutdanning og arbeidet med økt selvforsyning må prioriteres.**
- **NGF støtter opplysningskontoret for frukt og grønts (OFG) forslag om tilskudd til videre gjennomføring og utvikling av Dialog og innsikt dashboardet.**

NGF mener at nasjonale tilretteleggingsmidler er et viktig tiltak for å bearbeide og innføre ny kunnskap. Midlene er også viktige for aktivitet og oppfølging som bidrar til måloppnåelse for grøntsektoren. Det kom inn 35 søknader i 2025 med et ressursbehov på om lag 42,9 mill. kroner (Kilde: Landbruksdirektoratet). Rammen på 16 mill. kroner i 2025 dekket ikke det totale ressursbehovet. Det viser at det er et stort behov for en økt ramme.

NGF mener at OFGs forslag om videre gjennomføring og utvikling av Dialog og innsikt dashboard er viktig. NGF er med i dette arbeidet.

Regionale tilretteleggingsmidler

- **NGF anbefaler at bevilgningen til Regionale tilretteleggingsmidler videreføres.**

Videreføring av grøntnæringen til neste generasjon- Nytt forslag til tilskudd/prosjekt

- **Det innvilges 1 mill. kroner per år over tre år til prosjektet «Videreføring av grøntnæringen til neste generasjon»**

For å nå målet i «Grøntsektoren mot 2035» om å styrke produsentøkonomi og rekruttering ønsker NGF å starte et prosjekt knyttet det anbefalte området rekruttering til grøntnæringen. Det bes om at det bevilges 1 mill. kroner per år over tre år til å dekke kostnadene knyttet til prosjektet «Videreføring av grøntnæringen til neste generasjon» som er beskrevet nærmere i vedlagt prosjektbeskrivelse. Se vedlegg 4 for prosjektbeskrivelse

Omstilling av veksthus som beredskapstiltak - Nytt forslag til tilskudd/prosjekt

- **Det innvilges 4 mill. kroner, over 3 år til prosjektet “Veksthusberedskap”.**

Prosjektet kartlegger muligheten for å omstille matproduksjon i alle typer veksthus i en krisesituasjon. Dette inkluderer potensialet som ligger i veksthus som i dag bedriver blomster- og planteproduksjon av ikke-spiselige vekster. Norge har betydelig veksthuskapasitet, og denne fleksibiliteten kan bidra til beredskap i krisesituasjoner. Sverige har gjennomført et tilsvarende prosjekt som det kan trekkes veksler på.

Prosjektet vil:

- Kartlegge potensialet i eksisterende veksthus for optimal matproduksjon.
- Identifisere aktuelle vekster
- Identifisere barrierer og foreslå nødvendige tilpasninger
- Utvikle en beredskapsplan for rask omstilling ved behov

Se vedlegg 5 for prosjektbeskrivelse

Planteløftet - Nytt forslag til tilskudd / Prosjekt

- **Det innvilges 1 mill. kroner per år over 3 år til prosjektet “Planteløftet”**

For å nå målet i “Grøntsektoren mot 2035” om å øke etterspørselen hos forbrukere og i de ulike markedskanalene for planteskole- og prydpalnter foreslår NGF å starte et nytt prosjekt kalt “Planteløftet”. Prosjektet omfavner den ikke-spiselige delen av grøntnæringen, som står for 20% av den totale produksjonsverdien i næringen. Ikke-spiselige grøntprodukter er ikke en del av “Grøntløftet”, og dermed har behov for egne tiltak for å sikre en økning i etterspørselen. Se nærmere beskrivelse i vedlagt prosjektbeskrivelse.

Se vedlegg 7

Spesielle miljøtiltak i jordbruket (SMIL)

- **NGF foreslår å øke bevilgningen til regionale miljøprogram med 50 mill. kroner.**
- **Forskriften om «Tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket (SMIL)» bør utvides til også å omfatte produksjon i veksthus.**
- **Det må sikres at ordningen for veksthus gjelder for alle fylker**

Økte midler bør øremerkes veksthus for tiltak som reduserer avrenning av plantevernmidler og næringsstoffer til vann i alle fylker. Slike miljøtiltak krever store investeringer, og det bør derfor settes av mer midler til vannforurensningstiltak, samtidig som det tydeliggjøres at SMIL-midler kan brukes til å redusere veksthusnæringens miljøavtrykk.

Fylker og kommuner med veksthusnæring bør prioritere midler til resirkuleringsanlegg og andre løsninger som begrenser avrenning. Blomsterveksthus må likebehandles i SMIL-ordningen, slik at de får samme mulighet til støtte uavhengig av produksjonstilskudd. Dette er avgjørende for at nødvendige miljøtiltak blir gjennomført.

Drenering av jordbruksmark

- **NGF anbefaler at tilskudd til drenering økes med 60 mill. kr.**
- **Differensiert tilskuddssats**

Grøftetilskuddet og tilskudd til hydrotekniske tiltak bør videreføres som fast ordning, men potten må økes. Dette er viktig for å sikre kontinuerlig og langsiktig arbeid med drenering av dyrket mark i årene som kommer hvor mer nedbør forventes og kan påvirke norsk produksjonskapasitet. Dårlig drenert mark har høyere utslipp av klimagasser.

Det er store ulikheter i kostnadene for å drenere, og dagens satser strekker ikke til for de som har høye kostnader ved drenering. Gartnerforbundet anbefaler at det innføres differensiert tilskuddssats utfra jordas egnethet for drenering.

Vanning - forslag til ny tilskuddordning

- **NGF anbefaler investeringstilskudd til vanning bevilges 50 mill. kr.**

Behovet for vanning av kulturene i enkelte perioder i vekstsesongen har økt de siste årene. Tilgang til vann og utstyr til vanning er en betydelig kostnad for produsentene. Det er store engangsinvesteringer, men utgiftene påløper uavhengig av hvor mye utstyret brukes i løpet av en

sesong. Vi kan forvente flere tørre somre fremover og som et forbyggende tiltak foreslår NGF derfor at det innføres en ny fast tilskuddsordning til vanning.

Klima- og miljøprogrammet

- **NGF anbefaler at bevilgningen til klima- og miljøprogrammet videreføres.**
- **Bevilgningen til Bærekraftsprosjektet for blomster og planter skal inkludere ikke-spiselig del av grøntsektoren og må få bevilgning fra Klima- og miljøprogrammet.**

«Bærekraft som konkurransefortrinn for norsk grøntproduksjon" ble startet i 2023 og har som mål å være avsluttet innen 2025. Norsk Gartnerforbund mener at prosjektet må også gjelde den ikke-spiselig delen av grøntsektoren. Det foreslås et nytt prosjekt på bakgrunn av resultater fra pågående prosjekt. Det nye prosjektet skal omfatte resten av grøntnæringen (blomster og planter), slik grøntsektoren er definert i rapporten «Grøntsektoren mot 2035».

Se vedlegg 6.

Klimasmart Landbruk

- **NGF anbefaler at bevilgningen til Klimasmart Landbruk videreføres.**
- **Det forventes at det utvikles klimakalkulator for ulike produksjoner (kulturer) i grøntnæringen inkludert ikke-spiselig.**

Handlingsplan for bærekraftig bruk av plantevernmidler

- **NGF anbefaler at bevilgningen til Handlingsplan for bærekraftig bruk av plantevernmidler videreføres.**

4. Kollektive ordninger for øvrig

Post 70 Markedstiltak

Underpost 70.11 Tilskudd til markedstiltak grøntsektoren

NGF anbefaler at

- **Underposten i sin helhet justeres tilsvarende pris- og lønnsjustering**
- **«Fondet for omsetningsavgift hagebruk» bygges opp til 25 mill. kroner**
- **Opplysningskontoret for blomster og planter (OBP) tildeles 1,5 mill. kroner**

Fondet for omsetningsavgift hagebruk

NGF anbefaler at «Fondet for omsetningsavgift hagebruk» alltid har en beholdning på 25 mill. kr etter at årlige tildelinger er gjort. Dette sikrer at det alltid er tilstrekkelig midler tilgjengelig til markedsregulering ved spesielle anledninger, slik at minst 5 000 tonn poteter kan tas ut av markedet ved behov. Dette vil redusere risikoen for overproduksjon og sikre økonomisk stabilitet for potetprodusentene i utfordrende år.

Opplysningskontoret for blomster og planter – nytt forslag

For å stimulere til økt preferanse for norskproduserte blomster og planter som vil ha en svært positiv effekt på verdiskapingen i næringen anbefaler NGF at OBP får tildelt 1,5 mill. kroner i driftstilskudd. Vi kan ikke se at det skal være noen forskjell på OBP og OFG med hensyn til mulighet til offentlig finansiering.

De siste årene har interessen for blomster og planter hatt en kraftig økning og den norske produksjonen har en årlig verdiskaping på 1,2 mrd., tilsvarende 20% av norsk gartneri og hagebruksproduksjon. OBP er en merkenøytral aktør som kommuniserer fordelene ved å velge norske blomster og planter både mot presse og forbruker.

Norsk produksjon av blomster og planter er bærekraftig, sikrer god plantehelelse, tilgang til klimatilpassede planter og bidrar positivt til biomangfoldet. Fordelene ved å velge norske blomster og planter er mange, og vi vet at norske forbrukere vil være lydhøre for norskpreferanse. Å øke midlene til OBP vil formidle budskapet til et bredere publikum, og dermed øke salget og verdiskapingen i landbruket. Det vil også styrke oppmerksomheten omkring den positive mentale helsegevinsten det er å ha blomster og planter rundt seg hjemme og ute. Ifølge Landbruksdirektoratets markedsrapport fra 2022 er 63% av det som selges i Norge av blomster og planter importert. Potensialet er derfor stort for å ta en større andel av markedet. Produksjonen foregår i gartnerier over hele landet, og er en viktig bidragsyter til arbeidsplasser, i tillegg til at de utgjør en viktig akutt del av beredskap og selvforsyningen i en krisesituasjon.

Den norske forbruker har full frihet til å velge om man ønsker norskproduserte planter eller ikke. Her er OBP en viktig kanal til å formidle at det som kommer inn av skadegjørere med importen med «ikke spiselige planter» i flere tilfeller kan være en trussel også mot matproduksjonen og matsikkerheten. Siste eksempel fra Sverige, der man gjennom importen har fått introdusert flatormen *Obama nungara* som er en predator på meitemark.

I 2023 satte OBP i gang et grundig arbeid for å løfte merkevaren. Det er ansatt en ny ressurs, inngått samarbeidsavtaler med kjente profiler på området og det arbeides med å utvikle en ny merkevareplattform. Dette har allerede gitt synlige resultater, og Opplysningskontoret har sett en kraftig økning i rekkevidden for sine kanaler. For å støtte oppunder og fortsette det gode arbeidet som allerede er i gang er OBP avhengig av at det tilføres midler over jordbruksoppkjøret.

Blomster og planter er med i den nasjonale satsingen på innovasjon og vekst i grøntnæringen (ref. «Grøntsektoren mot 2035»). En bevilgning til OBP bør gjenspeile denne satsingen. OBP er i dag finansiert gjennom et valgfritt produsentbidrag, og har derfor begrensede ressurser. Det er behov for en forsterket finansiering for å kunne følge opp viktige aktiviteter i tråd med målene gitt i Grøntsektoren mot 2035 og arbeidet med økt markedsandel.

Opplysningskontoret for frukt og grønt (OFG)

NGF viser til innspill fra Opplysningskontoret for frukt og grønt og støtter forslaget om bevilgning. Det er også omtalt under post 50 LUF- Nasjonale tilretteleggingsmidler.

Post 71 Tilskudd ved produksjonssvikt

- **Erstatningsordningen må knyttes til produksjonsarealet hvor det er produksjonssvikt.**
- **Egenrisikoen er 30% av avlingsverdien tapt ved den aktuelle hendelsen (sted og tidspunkt)**
- **Tak for utbetaling må heves fra 1,8 mill. kr til 5 mill. kr.**
- **Produksjon i veksthus, både av blomster/planter og grønnsaker, samt planteskoleprodusentene, må bli inkludert i ordningen.**
- **Erstatningsordningen må gi mulighet for å sette av midler i fond.**
- **Opprette en arbeidsgruppe for å finne en ny oppbygging av tilskuddsordningen.**

Formålet med tilskuddet er å redusere økonomiske tap som oppstår ved produksjonssvikt forårsaket av klimatiske forhold, som det ikke er mulig å sikre seg mot. Dagens ordning reduserer ikke/nesten ikke det økonomiske tapet i mange tilfeller, se vedlegg 3

NGF ser et behov for endring og anbefaler at ordningen gjøres om. Regnemodellen for produksjonssvikt må endres. Andel av den faktiske verdier som går tapt må inn i modellen. Etter flere utfordrende vekstsesonger der vi har fått demonstrert at dagens erstatningsordning med 30% egenandel og én udifferensiert vekstgruppe for grønnsaker og tak på erstatningssummen, gjør at ordningen ikke kan brukes for grøntnæringen. Regnemodellen bør bygge på verdigrunnet av den kulturen det har oppstått produksjonssvikt i, og gå bort fra en vurdering opp mot vekstgrupper. NGF vil gjerne delta i dette arbeidet.

Perioder med høye temperaturer skaper store utfordringer, også i veksthus. Det fører til avlingsreduksjon og dårligere kvalitet på produktene. Planteskoleprodusentene opplever de samme utfordringene som øvrige frilandsprodusenter med hensyn til klimaskader. Klimaendringene vil forsterke utfordringene, og det er viktig at ordningen med erstatningsmulighet for klimabetingede skader videreføres.

Produksjonssvikt kan forårsake store økonomiske tap for produsenten, NGF mener at taket må heves til 5 mill. kr.

Post 77 Utviklingstiltak

Underpost 77.13 Tilskudd til rådgivning

- **Energi- og klimarådgivning fra NGF tildeles 3 mill. kr for 2026.**
- **20% av midler til rådgivningen gjennom NLR må øremerkes grønt (ref. andel av verdiskapningen).**
- **Finansiering av forsøk og restanalysedata for å kunne få tilgang til plantevernmidler i frukt og grønt.**

- **Finansiering av påkrevde restanalyser for å sikre godkjenning av «minor use»-preparater må prioriteres.**
- **NLR tildeles økte bevilgninger til å utvikle en rådgivningstjeneste for pyntegrønt- og juletreprodusentene.**
- **Midler til utviklingen av Fagforum Veksthus 0,5 mill. i året i 3 år, fra 2026-2028.**

Myndighetene har stadfestet mål om økt norsk produksjon med 150% innen 2035 (ref.

Grøntrappen) og mål om å bli 100% fornybar innen 2030 (ref. landbrukets klimaplan). I revidert klimaplan (2024) skal veksthusnæringen kutte 40% av totalt 240.000 tonn CO₂ i perioden. For å få til dette er grøntprodusentene avhengige av et kompetent og velfungerende rådgivningsapparat for å sikre klimavennlig produksjon, håndtering av endret klima, riktig produktkvalitet, teknologiutvikling og utvidet sesong.

Veksthusnæringen står for en betydelig verdiskaping og for et betydelig potensial for økt norsk grøntproduksjon. Næringen bruker energi (ca. 700 GWh, hvorav 1/3 er fossil). Energi- og klimarådgivning er viktig for at næringen skal nå målene om økt produksjon, minsket energiforbruk og redusert CO₂-utslipp pr. produsert enhet.

NGF ivaretar rådgivning og energi- og klimaarbeidet for energieffektivisering og konvertering til fornybar energi i veksthusnæringen og har oppnådd gode resultater. NGF arbeidet har vært støttet med kr 1 millioner, men er ikke lønns- og prisjustert siden oppstart i 2008. En justering tilsvarende kr 1,6 mill.

Resultatene av arbeidet er store besparelser av energi og er dermed svært samfunnsgevinnlig. Det er fortsatt stort potensial for ytterligere besparelser. Det er stadig stor etterspørsel etter rådgivningen fra næringen. Det kreves mer kompetanse og direkte rådgivning for å oppnå målene.

I 2024 har det blitt arbeidet med- og omsøkt midler til over 50 prosjekter knyttet til reduksjon av fossil energibruk og energieffektivisering i veksthus i regi av NGF. NGF har også utvidet sitt energi- og klimarådgivningsteam for å møte det økende behovet for rådgivning. Vi har anslått at dersom alle de omsøkte prosjektene blir gjennomført, vil det stå for energikonverteringer tilsvarende 19,5 GWh og utslippsreduksjoner på over 3400 tonn CO₂-ekv i 2024.

For å nå målene i klimaplanen må veksthusnæringen kutte anslagsvis 3350 tonn CO₂ pr år frem mot slutten av klimaplanens periode. For å nå målene er det behov for betydelig rådgivning. Dette utløser behov for en økt bevilgningen til energi- og klimarådgivning i NGF til kr 3 millioner. Se vedlegg 8, Rapport for energi- og klimaarbeidet, 2024.

Høsten 2024 opprettet NGF i samarbeid med NLR, NIBIO og NMBU et Fagforum Veksthus. Dette for å styrke samarbeidet mellom forskningen og rådgivningen i landbruket på dette området. Det er viktig at forumet kan skaffe seg midler til å utvikle dette samarbeidet videre.

Vi ser at det er behov for bedre og grundigere innsamling av tall i næringen. Med styrket finansiering kan NGF samle inn grunnleggende data om veksthus, størrelse, energiforbruk, produksjon mv. for å vise status for veksthusnæringen og kunne kalibrere verktøy for energi- og klimarådgivningen. Dette arbeidet vil være svært viktig ved en utvikling av klimakalkulator for grønt i veksthus. NGF bør bidra inn i dette arbeidet.

NLR har viktige rådgivningsoppgaver med å gjøre FoU-resultater tilgjengelige for produsentene. NLR har også en viktig oppgave innen HMS i landbruket. NLR har mange prosjekter, som blant annet «mentortjeneste» i landbruket. Det er viktig at NLR kan fortsette med gode prosjekter innen grøntnæringen. Det er viktig at NLR styrkes videre og gis forutsetninger for rådgivning av god kvalitet over hele landet. Her er kompetanseheving også viktig, ikke minst innenfor nye metoder innenfor plantevern så som økt kompetanse på mikroorganismer og ny teknologi.

Juletre- og pyntegrøntproduksjon er en utsatt næring, med plasttrær som sin største konkurrent. I 2022 mistet næringen sin eneste rådgiver og for at næringen skal kunne fortsette å leve videre i Norge er behovet for rådgivning prekært. Her viser vi blant annet til Meld. St 31 (2014-2015).

For å kunne ha en rasjonell produksjon av frukt og grønt er det behov for tilgang på plantevernmidler. Firmaene søker ofte ikke om godkjenning av plantevernmidler i små kulturer, på grunn av lite inntjeningspotensiale. For å sikre grøntnæringen tilgang på plantevernmidler er det behov for å dokumentere agronomisk effekt og gjøre restanalyseforsøk for å sikre at det ikke er rester av preparatet i spiselige produkter. Det er behov for økt finansiering til NLR for utprøving av plantevernmidler og til Minor Use-søknader samt til finansiering av restanalyser.

Underpost 77.15 Kvalitetstiltak

- **NGF foreslår at Plantinor SA får tildelt 3 mill. kroner til sortimentsutviklingsarbeid**
- **Tilskuddet videreføres og økes tilsvarende pris- og lønnsjusteringer.**

Etablerte institusjoner som Plantinor SA, Graminor Sagaplant og NMBU er viktige aktører i dette arbeidet. Plantinor SA har blant annet ansvaret for innsamling og bearbeiding av frømateriale. På forsøksparken på NMBU holdes godt utprøvd plantemateriale som produsentene kan ta i produksjon. Tilgang på rent plantemateriale og planter tilpasset norske forhold er svært viktig. Dette spesielt med et klima i endring. Økende temperaturer, mer ekstremvær og endrede nedbørmønstre påvirker plantevekst og skaper behov for sorter som tåler nye klimatiske forhold. Sortimentsutvikling sikrer robuste, klimatilpassede planter for grøntanlegg, skog og landbruk. Videre fører støtte til sortimentsutvikling næringen forutsigbarhet og sikrer at norske produsenter kan levere konkurransedyktige, høykvalitets planter.

Norsk sortimentsutvikling reduserer behov for import og sikrer tilgang på robuste, tilpassede planter. Med global handel og varmere klima øker risikoen for spredning av plantesykdommer og nye skadedyr. Lokalt utviklede sorter med høy motstandsdyktighet reduserer behovet for kjemiske plantevernmidler og gir sunnere plantebestander.

Underpost 77.17 Tilskudd til fellesanlegg for frukt

- **NGF anbefaler at utredningen «Tilskudd til felleseide pakkerier i grøntsektoren» fra arbeidsgruppen følges opp av myndighetene og partene i grøntsektoren.**
- **NGF støtter Norges Bærdragerlagers krav om at tilskudd til produsenteide pakkerier for bær innføres fra 2025.**

NGF deltar i referansegruppen. Rapporten skal være klar medio mars 2025 og må følges opp av myndighetene og partene.

Post 78 Velferdsordninger

Velferdsordningene er spesielt viktige for å sikre rekrutteringen og sørge for gode arbeidsforhold for dem som er i næringen og for å sikre attraktive arbeidsplasser for bedrifter med generasjonsskifte i vente.

Underpost 78.11 Tilskudd til avløsning

- **Tilskuddordningen må også gjelde for grøntprodusenter.**
- **Tilskuddet videreføres og økes tilsvarende pris- og lønnsjusteringer.**

Tilskuddet gjelder nå kun for å legge til rette for at husdyrbrukere skal kunne ta ferie, ordnet fritid og avlastning. NGF mener at ordningen også bør gjelde for grøntprodusenter. Grøntprodusenter har produksjonen som må følges opp hver dag, på samme måte som husdyrbrukere. Grøntprodusenter må ha mulighet til å ta ferie og fritid. Dette er et viktig velferdsgode som bør gjelde alle i landbruksnæringen. Dette er også viktig i et rekrutteringsperspektiv.

Det har vært færre søkere på dette tilskuddet det siste året, noe som betyr at det er mulighet for å inkludere flere som har dette behovet.

Underpost 78.12 Tilskudd til avløsning ved sykdom m.m.

- **Ordningene for avløsning ved sykdom og fødsel må gjelde hele året.**
- **Tilskuddet videreføres og økes tilsvarende pris- og lønnsjusteringer.**

Onneperiode må bort fra ordningen for planteproduksjon. Innhøstingsperioden ønskes oppdatert for bedre å gjenspeile grøntnæringen (for eksempel ved helårsdrift), og slik også legge til rette for bedre utnyttelse av velferdsordninger.

Den nåværende innhøstingsperioden mellom 1. april og 1. oktober treffer ikke innhøstingstiden for produsentene som driver med helårsdrift. NGF ber om en utredning om bruk av velferdsordninger for en utvidelse av innhøstingsperioden (onneperioden).

Underpost 78.14 Tilskudd til sykepengeordningen

- **Ordnings videreføres**
- **Tilskuddet videreføres og økes tilsvarende pris- og lønnsjusteringer.**

Underpost 78.15 Tilskudd til landbruksvikarordningen

- **Landbruksvikarordningen må styrkes og gjelde hele grøntnæringen**
- **Tilskuddet videreføres og økes tilsvarende pris- og lønnsjusteringer.**

Underpost 78.16 Tilskudd til tidligpensjonsordningen

- **Tilskuddet videreføres og økes tilsvarende pris- og lønnsjusteringer.**

5. Andre økonomiske verktøy, men ikke del av jordbruksavtalen

Følgende er ikke en del av jordbruksavtalen, men viktige økonomiske verktøy som kan styrke sektoren:

- Et krav om strenge bærekraftskriterier er et viktig verktøy for å nå målet om 150% vekst. Det kan være med på å sikre produsentene forutsigbar avkastning på sine investeringer. Det bør innføres krav til at norskandel måles for offentlige instanser.
- Miljøavgift på plantevernmidler skal reinvesteres i forskning og utvikling. Avgiften som tas inn ved kjøp av preparatene bør tilbakeføres til forskning og utvikling innen plantevern/plantehelse i næringen. Fiskalavgiften beløper seg til i underkant av 100 millioner kroner.
- Strømstøtte må videreføres. Strømpriser og kraftkostnader fortsetter å være ustabile. Det er ikke mulig å ta ut de ekstraordinære økte prisene i markedet. NGF anbefaler at myndighetene videreføre ordninger som gir bedre og merforutsigbare strømpriser, som strømstøtten, også de neste årene.
- Mattilsynet er en viktig medspiller for å sikre norsk plantehelse og trygg produksjon, og de krever økte ressurser for å effektivt behandle søknader av dispensasjoner og godkjenningsskøen av plantevernmidler. Mattilsynets arbeid er underprioritert på området knyttet til planter. Dette området må prioriteres mye sterkere. NGF har spilt inn forslag om økt bevilgning til statsbudsjett for 2026.
- Enova må legge om sin profil for å treffe næringens behov bedre, herunder veksthusnæringen. Denne delen av næringen gir et viktig bidrag til landbrukets klimaavtale. Ambisjonene er høye,

men det bevilges få midler til veksthusnæringen. Økt støtte vil stimulere til reduksjon av energiforbruk, bærekraftig utvikling og bidra positivt til felles klimaarbeid. Den sjablongmessige støtten til varmepumper bør være høyere.

- Avsetning: Det bør etableres en skattefordelaktig avsetningsordning for gartneri- og landbruksbedrifter på inntil 10% av overskuddet per år. Avsetningen skal brukes til investeringer og tiltak som gjør bedriften mer hardfør i møte med for eksempel klimaendringer.
- Gjennomsnittsberegning av jordbruksinntekt: Gartnerforbundet støtter Norges Bondelag sitt innspill om å kunne jevne ut inntektsvariasjoner mellom år. Dette vil kunne redusere den økonomiske risikoen for produsenter som er prisgitt vær, avlinger og markedsforhold, ved at skatteutgiftene vil svinge mindre fra år til år.
- Formuesskatt: Formuesskatt på arbeidende kapital i landbruksnæring anbefales fjernet.
- Redusert arbeidsgiveravgift: Reduksjon av denne vil være et målrettet virkemiddel som vil styrke sysselsetting.
- Likebehandling av veksthusproduksjon: Regelverket for fritak for eiendomsskatt for veksthusbedrifter må tydeliggjøres og presiseres slik at alle veksthusbedrifter blir behandlet likt som øvrig landbruk. Tilsvarende presisjon trengs for likebehandling ved bygging av veksthus, der flere kommuner krever omdisponering etter jordloven.
- Avskrivningssatsene for landbruket er for lave sett i forhold til behov for nyinvesteringer. Derfor bør avskrivningsprosenten økes. Økningen bør stimulere til bærekraftige investeringer.
- Jordbruksfradraget må også gjelde for gårder/gartneribedrifter som er organisert i aksjeselskap. Mange velger aksjeselskap, blant annet for å spre risiko ved generasjonsskifte og ved offensive satsinger og investeringer. Aktører i grøntnæringen har høy risiko fordi de er så avhengig av marked, vær og har få tilskuddsordninger.
- SSB-tellinger for jord- og hagebruk: Tellingene for jord- og hagebruk («Hagebrukstillingen») gjennomføres for sjelden til å være relevant for politisk/faglig rådgivning. Det bør settes av midler til årlig gjennomføring, slik at nye tellinger kan planlegges med jevn frekvens.
- Gjeninnføre avgiftsfritak på CO₂ gass til veksthus: Avgiften rammer bedrifter som ikke har alternative energikilder, f.eks. der overføringsnettet for strøm ikke er dimensjonert med tilstrekkelig kapasitet. I CO₂-regnskapet må det tas høyde for at CO₂ benyttes i grøntproduksjon som en innsatsfaktor ved at CO₂ blir brukt som gjødsel i produksjonen og øker vekst og avling. Avgifter som er innkrevd skal tilbakeføres til næringen i form av investeringsmidler til energi- og klimatiltak.